

LBRIS

We know
books

Colecția Hashtag este coordonată de
Felicia Mihali

Danny Émond

**NU E DE AJUNS
SĂ ÎNCHIZI OCHII**

Roman

Traducere din limba franceză de
Felicia Mihali

EDITURA VREMEA
BUCUREȘTI
2024

MULȚUMIRI

Aș vrea să-i mulțumesc lui Geneviève, găinușa mea cu ochi aurii, ale cărei sfaturi, încurajări și ocazionale șuturi viguroase în fund sunt neprețuite.

Lui Mathieu Gingras, recunoștință eternă. (În limita stocului disponibil.)

Mii de mulțumiri lui Stéphane Ledien, Felicieii Mihali și echipei Hashtag.

Aș dori, de asemenea, să le mulțumesc celor care m-au ajutat să fac acest manuscris mai bun: Mathieu Simoneau, Philippe Paré-Moreau și Marcel Pépin.

În sfârșit, dar nu în cele din urmă, vă mulțumesc vouă, în cazul în care ați citit până la capăt.

CUPRINS

Prolog. Garajul.....	7
1. Motocicleta	11
2. Tomberoane de metal	14
3. Elementi de sudură	17
4. Bicicleta.....	22
5. Televizorul.....	27
6. Acvariul	30
7. Cuțitul.....	34
8. Valiza hărtănită.....	36
9. Haina de piele.....	42
10. Zgarda câinelui.....	48
11. Casca turtită	51
12. Pastilele	58
13. Revolverul decorativ	64
14. Diploma	70
15. Ceasul care a stat.....	74
16. Floarea de ipsos.....	81
17. Fotografii de familie.....	85
18. <i>Pink Floyd: The Wall</i>	90
19. Telefonul descărcat	94
20. Grămada de fierăraie.....	97
Epilog. Urna.....	100
Mulțumiri	104

PROLOG

GARAJUL

Tatăl meu, Paulo, a fost găsit spânzurat în acest garaj. Am primit vestea prin telefon, în miez de noapte. Am sărit în mașină. După patruzeci de minute, eram în sat. Prea târziu.

Acum trebuie să golim casa. Soarele se ițește la orizont. Am adus cu mine mânuși și un teanc de saci de gunoi. O zi ar trebui să fie de ajuns. Réjean a venit cu camionul și remorca.

Bag cheia în yală și ușa se deschide cu un scârțâit. Mi-l imaginez pe Paulo, mai cadaveric ca de obicei, într-un sertar la morgă sau pe masa medicului legist. Mă sufoc, panicat, și îmi vine să o iau la fugă. Departe de locul ăsta. Oriunde în lume.

Asta știu să fac cel mai bine, să-mi iau tălpășița. Să mă gândesc la altceva, să privesc în altă parte. Multă vreme am ținut ochii închiși, în speranța că lacrimile nu vor începe să curgă șiroaie. Cu un pic de exercițiu, dacă strângi bine pleoapele, se pare că totul se scurge în interior, și reușești astfel să dai impresia că ești puternic. Atâta vreme cât barajul nu cedează. Ca să dovedesc că sunt un fiu demn de Paulo, am evitat să-mi plâng de milă.

În ultimele săptămâni, mi-am înecat tristețea în proceduri complicate, alergând în stânga și-n dreapta ca să mă întâlnesc cu tot felul de persoane, să obțin formulare, să semnez documente. Aranjamente pentru

IBRIS | We know books
Înmormântare, acte pentru succesiune, toată hârțogăraia care mi-a ținut creierul în stare de asediu.

Astăzi, nu mai pot închide ochii. Trec pragul garajului ca să pătrund în lumea lui Paulo. E atât de frig... Tubul de neon pâlpâie, aruncând o lumină sterilă peste vraștea din jur. Primul lucru pe care îl observ este bucata de frânghie de pe podea. Idioții ăia au dat cadavrul jos și l-au luat cu ei, lăsând ștreangul în urmă. Ultimul lucru pe care Paulo l-a atins.

Realitatea morții mă surprinde brusc, finalitatea ei. Paulo nu mai este pe lumea asta. Nu va mai fi niciodată. Nu voi mai auzi niciodată vocea lui ascuțită care mă teroriza adesea, și al cărei ecou îl percep în propria mea voce. Niciodată nu-i voi mai vedea mâinile înnegrite care, atunci când nu se transformau în pumni grei, erau capabile să repare orice, orice în afară de inima lui făcută bucăți.

Réjean îmi înțelege starea de confuzie. Adună frânghia de pe jos și o aruncă într-unul dintre tomberoanele metalice din spatele garajului. Dezorientat, îmi croiesc drum prin mijlocul haosului din jur. De unde oare să încep?

După o privire rapidă în jur, Réjean îmi confirmă faptul că, în afară de motocicletă, aproape tot ce se află aici este bun de aruncat la gunoi sau la cimitirul de fiare vechi. El e una dintre ultimele persoane care l-au văzut pe Paulo în viață. Cu câteva zile înainte de a pune capăt la tot, Paulo i-a dăruit o grămadă de scule. Réjean a încercat să se opună, s-a oferit să i le plătească, dar Paulo s-a îmbufnat, spunându-i că nu se poate să refuze cadoul.

Am decis să ne împărțim sarcinile: Réjean urmează să adune fierul vechi, împreună cu tot ce poate să aibă o oarecare valoare, în timp ce eu o să debarsez

restul. Încep cu sfâșiatul posterelor cu motociclete, al chitanțelor îngălbenite și al calendarului vechi de trei ani. Podeaua este presărată cu obiecte schiloade: o șurubelniță îndoită, un ciocan fără mâner, un scaun cu un picior rupt. Le arunc claie peste grămadă la tomberon fără să clilesc. Praful mi se lipește de față, amestecându-se cu transpirația. O sa ne ia ceva timp. O veșnicie.

Ne unim forțele ca să cărăm afară o cisternă monstruos de mare, acoperită de o crustă groasă de murdărie, pe care nu prea ai cum s-o apuci și care mă face să înjur de mama focului. Până la urmă, reușim să o basculăm în remorcă, dintr-o parte. Recipientul e găurit, așa că a lăsat în urmă o dâră de ulei, continuând să supureze.

Sânge! Sânge! Nu se mai oprește din sângerat.

1

MOTOCICLETA

Acum e rândul motocicletei să fie scoasă afară. Am cheia, dar nici nu am încălecat, nici nu am pornit vreodată o astfel de mașinărie. Bag cheia în contact. Fierăraia tușește și se îneacă. Urmează apoi a doua încercare: același rezultat. Încerc de mai multe ori, dar nimic. Îl las pe Réjean să încerce, dar nici el nu reușește mare lucru. Motocicleta ruginește în garaj de prea multă vreme. Duhnește a praf ars.

Încercăm să o împingem, dar măgăoaia se opune cu toată încăpățânarea. La fel de căpoasă ca personajul Paulo. Piciorul îmi pleacă automat și îi trag un șut.

Réjean îmi zice că nu e nicio grabă, motocicleta poate rămâne aici pentru moment. Dar eu vreau să o scot afară. Astăzi trebuie să termin neapărat de curățat totul ca să nu mai pun niciodată piciorul în locul ăsta.

– Aveți nevoie de o mână de ajutor?

Un individ scund și uscățiv ne fixează cu ochi sticloși. Este Cârlig, vecinul de alături, pe care toată lumea îl strigă Ti-Croche. Tipul preia controlul, încălecă măgăoaia, se uită dacă mai e benzină în rezervor, verifică bujia. Cu urechile ciulite, începe să bâiguie cuvinte de neînțeles și să facă gesturi bizare. În stradă, încercăm din nou să o pornim pe compresie. Zadarnic. Încercăm apoi să reanimăm bateria cu un cablu. Tocmai când eram pe cale să ne declarăm învinși, fierăraia începe să bubuie, după care să toarcă. În sfârșit! Îi strâng mâna lui Cârlig și îi mulțumesc.

— Eu îți mulțumesc! Țsta a fost visul meu, să călăresc motocicletă lui Paulo! Dar cine avea curaj să-i ceară chestia asta...

Își coboară privirea în pământ și scoate un smiorcăit.

— Mi-a părut rău ca dracu' când am auzit vestea. Paulo a fost ca un tată pentru mine, să știi.

Ca un tată... Cuvintele astea mă stânjenesc teribil.

— Și acum, ce faceți?

O să garăm motocicletă la Réjean până se rezolvă problema moștenirii. Cârlig mă întreabă dacă poate să o conducă el până acolo. Nu știu ce să zic, motocicletă nu e nici înmatriculată, nici asigurată... Cârlig răspunde că e doar la două străzi distanță, deci niciun risc să fie arestat. Și dacă e să se întâmple ceva, el răspunde. Cedez la acest argument, numai să nu o mai văd în fața ochilor. Și pe urmă, dacă chestia asta îl face fericit, să călărească matahala... Cârlig demarează în trombă și frânează la colțul străzii.

În urmă cu treizeci de ani, la același colț de stradă, Paulo era cel care stătea călare pe motocicletă. Îmi amintesc de pârâitul mașinăriei în timp ce el mă privea peste umăr ca și cum voia să zică: „Hai, nu vii?” De multe ori m-a întrebat chestia asta. De fiecare dată refuzam. Până când a încetat să-mi mai propună.

Prima tură pe care am făcut-o cu el nu mi-a plăcut deloc. Mirosul de sudoare și benzină, zgomotul, viteza... Casele, copacii, oamenii, totul se derula în mare viteză. Mă simțeam ca un prizonier, captiv pe o grămadă de metal, care se arunca în gol. Aveam impresia că nu mă pot agăța de nimic. Spinarea lui Paulo era ca un zid care mă împiedica să văd drumul înainte. Mi-era teamă, mai ales că matahala se va răsturna la fiecare curbă, dar rezistam eroic, cu toată puterea, incapabil să-mi descleștez mâinile.

După un sfert de oră, am făcut cale îtoarsă. Mă agățasem atât de strâns de geaca lui de piele, că mă dureau degetele. „Când iau curba, trebuie să te apleci de aceeași parte cu mine! De aceeași parte, mereu! Vrei să ne rupem gâtul?”

Casca pe care mi-o făcuse cadou se umplea de praf într-un dulap.

2

TOMBEROANE DE METAL

Iau o pauză și molfăi fără chef un sandvici pe alee. Réjean fumează o țigară. Soarele ne lovește în cap cu putere. La dreapta se află garajul eliberat de grămada de vechituri. La stânga, un munte impunător de saci verzi și tot felul de nimicuri. Remorca dă pe dinafară de fier vechi. Iată toată moștenirea mea...

Tomberoane pline și camere goale, asta lăsam în urmă cel puțin o dată pe an, ori de câte ori ne mutam la o nouă adresă. Mirosul de asfalt ars și de vopsea proaspătă mi se impregnase în nări din fragedă pruncie. Paulo obișnuia să ne trambaleze, pe mama și pe mine, prin cartierele mizerabile ale orașului, de la un apartament la altul, situate pe străzi unde se aliniau blocuri identice de culoare maro. O nouă slujbă, creditori insistenți, certuri cu vecinii: orice motiv era bun ca să vedem ce ne rezervă soarta în altă parte.

Îmi amintesc de goana constantă tot înaintea, de haosul care se tot repeta. Îl văd pe Paulo strângând chingile ca să fixeze avutul familiei în lada unui camion supraîncărcat. Zgomotul cizmelor sale urcând scările. Ușile scoase din țâțâni ca să putem înghesui mobila înăuntru. Paulo râzând sau urlând, mama cărând cutii, iar eu sugându-mi degetul. Agitația mutatului de 1 iulie. Soarele pătrunzând în interior prin ferestrele fără perdele. Apoi oboseala, fumul de țigară, muzica. Paulo comanda o pizza, iar mama împărțea

farfuriile de plastic celor veniți să ne dea o mână de ajutor. Nu-mi amintesc chipurile lor, și cu atât mai puțin numele. Nu-mi amintesc decât de prezența lor. Și de viața care se reconstruia fără oprire.

Într-o bună zi însă, am încetat cursa nebunească peste tot și nicăieri, ca să ne instalăm în hardughia asta dărăpănată și strâmbă, dar care era cel mai aproape de ceea ce se putea numi un cămin. Cunoscută în cartier sub numele de „dulapul cu măhuri”, construcția se afla în mijlocul unui sat pierdut, cât un rahat de muscă pe harta rutieră. Motivul pentru care ne-am mutat pe strada Boisclair, la numărul 6, nu era ca să respirăm miasma de bălegar, sau să facem camping în fiecare vară și să dormim într-un cort puțind a subsuoară nespălată, mari admiratori ai porcului care zâmbește sau amatori fervenți ai festivalului de șorici prăjit. Ne-am mutat ca să fim mai aproape de noul loc de muncă al lui Paulo, care tocmai se angajase pe un șantier din apropiere. Primii mei ani de școală fuseseră un du-te-vino continuu. De data asta, ca să-și învingă înclinația lui de fugă, Paulo voia poate să-mi ofere un minimum de stabilitate, o viață normală.

Așa că am crescut aici, în curtea cu pietriș, plină de praf și de gaze venind din garaj, protejată de soare de un acoperiș de tablă. Garajul era lumea lui Paulo, locul unde-și putea manifesta în deplină libertate vocația pentru dezordine. Unelte, fier vechi, motociclete, obiecte la mâna doua, piese de schimb... Nu-i păsa nici cât negru sub unghie de invazia obiectelor. Mormanele de catrafuse invadau spațiul din jur cu o voracitate calmă. Iar când cedau un pic de loc, reveneau apoi cu și mai multă forță.

Mama se ocupa de restul casei. Gospodină desăvârșită, avea grijă ca această imensă debara de măhuri